

Frågor och svar från Svenska Båtunionens miljökonferens 2023-02-23

Frågor till Svenska Båtunionen om aktuella frågor

Fråga: När man har gjort XRF-mätningar ett år, och vill kolla det är nästa år. Då skulle man vilja ha något billigt sätt att genomföra det.

Vi anser inte att båtklubbar ska behöva XRF-mäta en båt mer än en gång. Avsikten med projektet att samtliga klubbar ska kunna XRF-mäta båtar som en del av klubbens egenkontroll och därefter vidta nödvändiga åtgärder. Vi ser inte rimligheten i att kontrollmäta båtar efter vidtagen åtgärd.

Fråga: Gällande intygsmallen så står det att en funktionär skall intyga medlemmen. Vad är det menat att funktionären ska intyga?

Tanken är att funktionären ska intyga det sätt som medlemmen redovisar att båten har en ren botten. Exempelvis, om medlemmen anger att båten är kontrollerad med XRF, ska funktionären intyga detta och mätdata kan då bifogas.

Fråga: Är det Transportstyrelsens skrivning som är lag? Blivit ifrågasatt när jag påstått detta.

Transportstyrelsens rekommendation om sanering är just en rekommendation, men väljer en kommun att förelägga en båtklubb att följa rekommendationen vid sanering, och föreläggandet vinner laga kraft, blir rekommendationen tvingande.

Fråga: Hur distribueras processbeskrivningen? Lämpligt som pdf på webbsidan?

Vi arbetar för närvarande med att hitta ett bra sätt att kommunicera processbeskrivningen, och återkommer via nyhetsbrev mm när den är publicerad på vår hemsida.

Fråga: Vad är status med XRF-mätning i samarbete med NHSS?

För närvarande inväntar vi svar från NHSS.

Kontakta Carl Rönnow på carl.ronnow@batunionen.se om du har ytterligare frågor

Frågor till Maria och Lars från Jakobsbergs Båtsällskap om XRF-mätning i mark

Fråga: Fråga, genomfördes provtagning utanför båtklubbens mark?

Nej, inga markprover togs utanför båtklubbens mark. Samtliga 10 punkter var inom den yta som ska bli en betongplatta.

Fråga: Vilken slutsats drog kommunen av detta. Bygga betongplatta eller gräva bort?

Vi fick svar före XRF-undersökningen att vi inte fick gjuta betongplatta på förorenad mark.

Fråga: Stort tack, mycket intressant! Vad händer nu, tex sanering?

Nästa steg är att besluta om klubben ska gå vidare med en anmälan om att hantera förorenad jord inför en ev. betongplatta. En så kallad § 28-anmälan.

Fråga: Vad tog kommunen betalt för detta?

Minns inte exakt vad kommunen tog betalt, men gissningsvis ca 5 timmar a 1225 kr.

Frågor till Peter Harms-Ringdahl om åtgärdstester av förorenade båtupställningsplatser

Fråga: Vilken båtupställningsplats i Torslanda är det som testats?

Grefabs, men bara ett litet delområde inom hela båtupställningsområdet.

Fråga: Hade ni någon idé att testa med Salix, eller hade det tagit för lång tid?

Vi testade inte Salix då det skulle ta för lång tid inom ramen för detta projekt. Målbilden var att hitta metoder som skulle kunna möjliggöra en åtgärd under båtsäsongen dvs 3-4 månader.

Fråga: Vem är ansvarig för sanering av marken? Är det båtklubben som nyttjar markområdet eller är det markägaren?

Grundprincipen i miljöbalken är att den som förorenar är ansvarig, oavsett ekonomiska förutsättningar. I andra hand är det den som förvärvat en förorenad fastighet som är ansvarig. Vi har samlat mer information om markföroreningar på Svenska Båtunionens hemsida som ni hittar här: <https://batunionen.se/miljo/batmiljo-for-batklubbar/markfororeningar/>

Fråga: Har det tagits några prov på mark som inte har kontaminerats av båtar?

Ja, det är väldigt vanligt. Den innehåller inte samma halter av föroreningar, framförallt inte tennorganiska ämnen och irgarol, även om metaller kan förekomma i varierande halt.

Fråga: När man kör värmebehandling, hur fångar man föroreningarna i avgaserna?

De tennorganiska ämnena destrueras troligen i stor utsträckning, men man har kol- och vid behov partikelfilter på utgående luft från ugnen.

Fråga: Hur skall en klubb klara av att finansiera, provtagning och rengöring av markmassor?

Vi kan nog räkna med att båtklubbarna kommer att tvingas stå för den initiala markundersökningen, vilket innebär kostnader på ca 100 000 kr. Så en rekommendation är att börja fondera medel och samarbeta med närliggande klubbar. Sen beror mycket på om båtklubben äger eller arrenderar marken. Arrenderas marken kan det bli ett solidariskt betalningsansvar mellan båtklubb och markägare. Kommunen har exempelvis möjlighet att söka statligt stöd för sanering av mark.

Fråga: Vad kan vi förvänta oss av framtiden. Kommer alla att få föreläggande?

Vi kan förvänta oss att tillsynen och kraven kommer att öka på båtklubbar avseende förorenad mark. Det är därför det är så viktigt att ta diskussionen om hur klubben hanterar båtunderhåll (slipning, mm) och göra både en plan för medlemmarna men även fundera över vilka ekonomiska beslut ni måste ta.

Kontakta Peter Harms-Ringdahl på peter@envifix.se om du har ytterligare frågor.

Frågor till Lina Petersson om nya mottagningsdirektivet

Fråga: Varför behöver inte alla fritidsbåtshamnar ha mottagningsanordningar för toalettavfall?

Det är behovet från de båtar som normalt anlöper hamnen som avgör huruvida en hamn behöver en mottagningsanordning för toalettavfall eller inte. Det finns inget lagkrav på att alla hamnar måste ha en tömningsstation.

Fråga: Hur gör båtklubbar som saknar mark att hantera avfall. dvs bara har bryggor.

Båtklubbar med enbart bryggor har andra förutsättningar att hantera avfall, och oftast har dessa klubbar kunnat hänvisa sina medlemmar att ta med sig avfallet hem eller lämna avfallet på närmaste kommunala återvinningscentral efter överenskommelse med kommunen. Vi arbetar för att detta förfarande fortfarande ska kunna vara möjligt med den nya föreskriften.

Fråga: När ska planerna vara redovisade?

Planerna ska vara framtagna och godkända av kommunen. Troligen kommer kommunerna att gå ut med information om detta under våren/hösten 2023 och där bör det framgå när planerna ska vara klart.

Fråga: Vem bekostar toatömning? Finns bidrag?

Innan lagen trädde i kraft 2015 kunde både båtklubbar och kommuner beviljas LOVA-bidrag för att installera toatömningsstationer, men inte efter dess. I dagsläget är det verksamhetsutövaren som bekostar tömningsstationen.

Fråga: Tidplanen? Kommer definitionen innan lagen träder i kraft. Vilken är bästa bedömning av tidplan idag?

Nuvarande tidsplan är att lagen, förordningen och föreskriften ska träda i kraft den 1 maj 2023. Det som återstår är förordningen och vi får vänta och se om den blir klar tills dess.

Fråga: Definition småbåtshamn kontra hamn-båtklubb?

Idag finns lite olika definitioner men målsättningen är att det framöver bara ska finnas en definition av fritidsbåtshamn, men den definitionen är inte helt klar ännu. Svenska Båtunionen har lämnat ett förslag på definition som vi hoppas få gehör för.

Fråga: Om det är kommunerna i slutänden som ska avgöra om planen är godkänd, hur kan man då säga att det här är för att standardisera kraven för hamnarna runt om i Sverige? Blir det som med kraven på båtbottnensanering, olika krav i olika kommuner?

Förhoppningsvis blir det likvärdiga bedömningar i olika kommuner med Transportstyrelsens nya mall och vägledning till kommunerna.

Fråga: Förväntas båtklubbarna anordna sopsortering av hushållsavfall?

Enligt Avfallsförordningen 3 kap. finns krav på sortering av matavfall bara för just hushåll, däremot ska det kunna sorteras andra typer av fraktioner.

Kontakta Lina Petersson på lina.petersson@transportstyrelsen.se om du har ytterligare frågor.

Frågor till Sofia Wikström om grumlingseffekter från fritidsbåtar i grunda vikar

Fråga: Hastigheten måste ha stor betydelse för hur mycket det grumlar

Absolut, hastighet, båtens vikt men också skrovutformning har stor betydelse.

Fråga: Har ni sett någon påverkan av segelbåtar?

Segelbåtar har vi inte testat i projektet och det kommer vi troligtvis inte att göra heller, eftersom segelbåtar generellt sätt inte rör sig i dessa grunda vikar.

Fråga: Hur påverkas vikarna av den utsugande effekt som fås från t.ex. finlandsbåtarnas passage?

Vikarna påverkas av större fartyg, exempelvis finlandsbåtar. I vilken omfattning har vi dock inte kartlagt ännu.

Fråga: Hur påverkar vattenjet grumling?

Hitintills har vi inte undersökt vattenjet, men det är troligt att även vattenjet orsakar grumling på grunda vatten.

Fråga: Har ni kollat på om det är skillnad på bottenvegetationen i vikar med fritidsbåtar VS vikar utan fritidsbåtar?

Vi har data som visar på att fritidsbåtar i en vik kan påverka bottenvegetationen negativt jämfört med orörda vikar. Orsaken kan dock vara en blandning av en rad faktorer och inte enbart grumling.

Kontakta Sofia Wikström på sofia.wikstrom@su.se om du har ytterligare frågor.